

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI 12

TSHIVEND_Λ LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U
THOMA (FAL)

BAMMBIRI L_Λ VHURARU (P3)

L_ΛARA 2010

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: awara 2½

Bammbiri il_Λi l_Λi na masiat_Λari a 9.

PFESESANI

1. Heli bammbiri li na khethekanyo THARU:

KHETHEKANYO YA A: Zwibveledzwa zwa vhusiki (Maanea) (50)
KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwilapfu zwa vhudavhidzani (30)
KHETHEKANYO YA C: Zwibveledzwa zwipufhi zwa vhudavhidzani (20)

2. Ni lavhelelwa u fhindula mbudziso NTHIHI kha KHETHEKANYO YA A, NTHIHI kha KHETHEKANYO YA B na NTHIHI kha KHETHEKANYO YA C.

3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa khalwo.

4. Thomani khethekanyo INWE NA INWE kha siatari LISWA, hune ya fhelela hone ni talele.

5. Ni fanela u pulana (tsumbo: mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii na zwiñwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wanu. Thomani nga u nwalana pulane yanu ni kone u nwalana maanea.

6. Khethekanyani zwifhinga zwanu nga ndila i tevhelaho:

KHETHEKANYO YA A: minitise ya 80
KHETHEKANYO YA B: minitise ya 40
KHETHEKANYO YA C: minitise ya 30

7. Nomborani phindulo dzanu zwi tshi anana na kunomborelwe kwa mbudziso.

8. DZHIELANI NZHELE: Nwalani thoho ya phindulo yanu. Musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi ni songo vhala na thoho ye na nanga.

9. Nwalani zwi no vhalea, nahone nga vhuronwane.

10. Ni dzhie nzele mupeleto, khethekanyo ya maipfi, kushumisele kwa madanzi, zwiga zwa u vhala na tswayo khathihi na kuvhumbelwe kwa mafhungo.

KHETHEKANYO YA A: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUSIKI (MAANEA)**MBUDZISO 1**

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 250 u ya kha 300.

- 1.1 No vha no ima robothoni musi goloi dzi bvaho kha masia o fhambanaho dzi tshi tshaisana, muiwe wa vhareili a lovha. Nwalani maanea nga ṱhoho ine ya ri:

Khombo ya badani

[50]

KANA

- 1.2 Mvelaphanda ya shango yo ita uri vhoramabulasi vha vhe na fhethu hune vha vhambedzela zwibveledzwa zwavho hone doroboni iṅwe na iṅwe. Inwi buletshedzani makete muhulwane u wanalaho doroboni ya vhuponi ha haṅu. Nwalani maanea nga ṱhoho ine ya ri:

Makete muhulwane doroboni ya hashu

[50]

KANA

- 1.3 Malume aṅu vhe vha ni alusa vha ni dzhenisa na tshikolo u swika ni tshi vuledza vho lovha. No sala na makhulu vhane vha si tsha ni fara zwavhuḍi. Nwalani maanea nga ṱhoho heyi:

Zwi nkhumbudza malume anga

[50]

KANA

- 1.4 Thelevishini ndi tshishumiswa tshi re na ndeme kha zwiimiswa zwo fhambanaho. Fhedzi tshiṅwe tshifhinga u wana vhathu vha tshi vho i sanda. Inwi nwalani maanea ni tshi khou ima na ṱhoho i tevhelaho kana ni tshi khou i hanedza:

Thelevishini ndi tshithu tshavhuḍi kha mugudi/Thelevishini a si tshithu tshavhuḍi kha mugudi

[50]

KANA

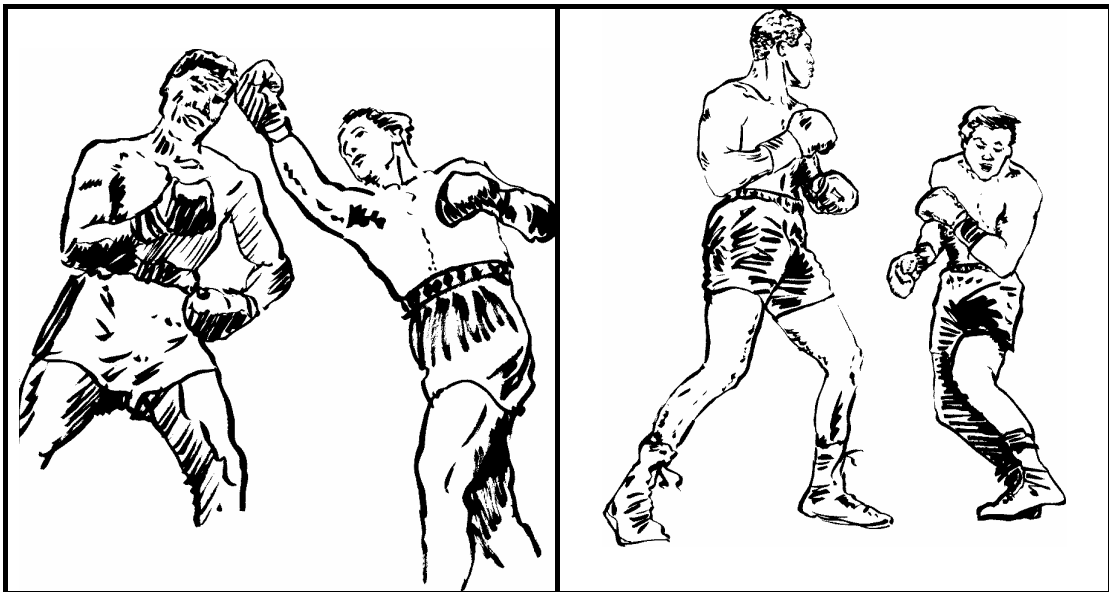
- 1.5 Muhasho wa ndondolavhathu u nea vhana magavhelo uri vha aluswe hu si na vhuleme. Hu na vhaswa vhanzhi vhane vha didzhenisa kha zwa vhudzekani u itela u wana magavhelo aya. Inwi nwalani maanea nga thoho heyi:

Vhudi na vuvhi ha magavhelo a vhana

[50]

KANA

- 1.6 Talelani tshifanyiso hetshi nga vhuronwane uri ni do kona u nwal maanea ane a anana natsho. Maanea anu ni a nee thoho ine na funa.

[50]

KANA

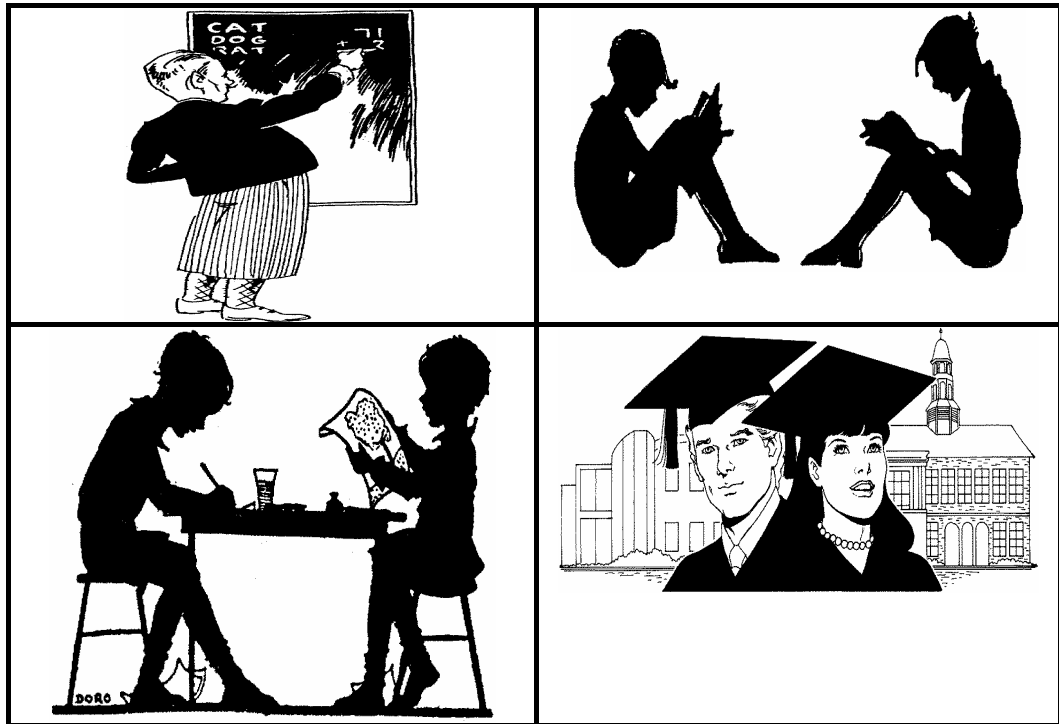
- 1.7 Tšalelani tshifanyiso hetshi nga vhuronwane uri ni do kona u n'wala maanea ane a anana natsho. Ni nee maanea anu thoho yo teaho.

[50]

KANA

- 1.8 Tšalelani tshifanyiso hetshi nga vhuronwane uri ni ḑo kona u ṛwala maanea ane a anana natsho. Ni ṛee maanea aṇu ṭhoho yo teaho.

[50]

TŠANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO 2**

Fhindulani mbudzo NTHIHI kha nna dzi tevhelaho no disendeka kha mafhungo a re afho fhasi. Vhulapfu ha phindulo yanu vhu vhe na maipfi a u bva kha 120 u ya kha 150 (zwi re ngomu fhedzi).

Mureili wa bisi ya khamphani ya ha Nedama u anzela u reila o kambwa. Ha londi tswayo dza badani, vhanameli u a vha pfukisa zwiitshini zwine vha tea u tsa khazwo a dovha hafhu a sa vha hwale na u vha swikisa mishumoni nga tshifhinga. Hezwi zwo ita uri vhanameli vha vhe na mbilaelo.

2.1 VHURIFHI HA TSHIOFISI

Nwalelani khamphani ya ha Nedama vhurifhi ni tshi khou tshisa mbilaelo nga ha mureili ane na namela bisi yawe ni tshi ya mishumoni.

[30]**KANA****2.2 KHOLOMU YA MAGAZINI**

Sa munameli wa bisi ya ha Nedama nwalani kholomu ya magazini ni tshi khou bvisela vhudipfi hanu khagala malugana na mureili uyu a no anzela u sa tshimbidza vhanameli zwavhuḏi.

[30]**KANA**

2.3 MUFHINDULANO

Nwalani mufhindulano vhukati ha minidzhere wa khamphani ya bisi dza ha Nedama na mureili uyu ane vhanameli vha khou vhilaela nga ha kutshimbidzele kwawe kwa bisi.

[30]**KANA****2.4 MEMORANDAMU**

Nwalani memorandamu u bvaho kha vhanameli vha bisi u tshi ya kha khamphani ya dzibisi dza ha Nedama malugana na mbilaelo dzine vha vha nadzo siani la kutshimbidzelwe kwavho.

[30]**THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30**

KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO 3**

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho no disendeka kha mafhungo a re afho fhasi. Vhulapfu ha hone vhu tea u vha maipfi a u bva kha 80 u ya kha 100.

Inwi ni minidzhere wa khamphani khulwane ya Umoja i bveledzaho goloi dza Mercedes Benz. Hu na mutangano wa lifhasi wa dzikhamphani dza Umoja une wa khou farelwa kha liniwe la mashango mahulwane. Khamphani yo ni ta uri ni vhe tshipida tsha mutangano uyo.

3.1 KHUNGEDZELO

Nwalani khungedzelo ya u kungedzela khamphani ya hanu ine na do i andadza mutanganoni uyo.

[20]**KANA****3.2 POSIKARATA**

Nwalani posikarata ni tshi khou lumelisa mashaka anu o salaho hayani.

[20]**KANA****3.3 MASIA**

Nwalani mulaedza wa u laedza vhathu vhane vha nga tama u dalela khamphani ya hanu uri vha nga tshimbilisa hani u bva deponi khulwane ya dzibisi i re doroboni ya hanu u swika afho Umoja.

[20]**THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C:****20****MARAGAGUTE:****100**